

Posudek

Vokurková, Iva: Problémy spojené s přechodem ze života v dětském domově do života mimo něj. Bakalářská práce. Praha, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze 2011, 51 s., přílohy.

Iva Vokurková si zvolila pro svou bakalářskou práci nesporně téma nosné, ovšem zároveň obtížně zpracovatelné. Obtížnost spatřuji především ve volbě metody shromažďování primárních dat. I. Vokurková stála před volbou mezi dotazníkovou anketou a rozhovory s vybranými respondenty. Zvolila metodu druhou, podle mého názoru nesnadnější, i když z hlediska kvality a obsažnosti získaných informací nosnější. Oslovila třináct respondentů, muže i ženy ve věku 20 až 42 let, lidi s různými osudy příchodu do dětského domova, délkou pobytu v něm, kariéřním směřováním i rozdílným vstupem do života mimo dětský domov.

I. Vokurková si položila sedm otázek. Jimi indikovala základní problémové okruhy, které se vážně k zásadní proměně životního stylu mladých lidí vychovaných v kolektivu a v jistícím, málo osobním prostředí dětských domovů. Sledovala: a) okolnosti jejich odchodu z dětského domova, b) volbu a nástup kariéřní dráhy těchto mladých lidí po ukončení základní školy, c) ubytování a způsob bydlení po odchodu z dětského domova, d) sociální sítě, které těmto mladým lidem poskytla okolní společnost na institucionální i neformální úrovni, e) jejich první kroky v samostatné existenci a v získané plné odpovědnosti za sebe sama, f) budování nových mezilidských vztahů vytvářených bez předchozích vazeb a kontaktů a g) problémy, které respondenti deklarovali jako pro sebe nejzásadnější v počátcích života mimo dětský domov, tedy jejich subjektivně nejhůře pocíťovaná traumata náhlé změny, na níž nebyli připraveni. Ve výkladu ovšem zohlednila i přechodnou dobu pobytu mladých lidí na internátech v době jejich odborných nebo středoškolských studií.

Na sedmi vytýčených otázkách vybuodovala I. Vokurková osnovu pro rozbor a interpretaci získaných empirických dat. V těchto pasážích postupovala sumarizací získaných poznatků a jejich dokladováním v poznámkách. Metoda jistě akceptovatelná, i když v hlavním textu odsunuje do určité míry pozornost od možných rozdílných postojů právě ve prospěch sumarizujícího nadhledu.

Ve vstupních pasážích práce autorka dobře, i když ve stručnosti, seznámila se systémem náhradní péče o děti a mládež v ČR, s podmínkami života v dětských domovech. Informovala také o metodice své výzkumné práce. Zařadila i charakteristiku respondentů. V této souvislosti kladu otázku, zda by čtenáře neoslovily i informace o dětském domě, v němž respondenti pobývali (alespoň lokalizace a zařazení s hlediska funkčnosti), a také o letech, v nichž v tomto domově žili (datace). Stejně tak se táži, zda se I. Vokurková nesetkala s respondentem, který by prošel více dětskými domovy.

Informace od třinácti respondentů dávají dobrý základ pro zodpovězení položených otázek. Přesto možno uvažovat, zda je jejich počet dostatečný k tomu, aby si autorka práce mohla položit také otázku proměn v přístupu společnosti k mladým lidem, kteří opouštějí dětské domovy a proměn v přípravě na samostatnost v rámci výchovných záměrů,

realizovaných v dětských domovech od 80. let 20. století. Tuto otázku mi Iva Vokurková jistě zodpoví při obhajobě.

Předložená bakalářská práce splňuje požadavky kladené na tento typ závěrečných prací a doporučuji ji proto k obhajobě. Práci hodnotím jako velmi dobrou.

V Praze 29. 8. 2001

Mirjam Moravcová